

պաշտօնատերը իր այցելութիւնը ընելէն ետքը, ան ծաղկըներէն կտոր մը կ'առնէ, ուրիշ պարգևներ ալ առած՝ ինչպէս որ սովորութիւն է՝ կ'ելլէ կ'երթայ . բայց պաշտօնատերներէն մէկը միշտ հոն կը կենայ ինչուան եօթներորդ օրը . ան օրը ամէն նիւթերը մէկ կ'ընեն ու մեղքով լեցուն խալինի մը մէջ կը դնեն, ետքը կը բաժնեն այլևայլ թիթեղէ ամաններու մէջ, ու թղթով կը պատեն, վրան ալ ոսկեզօծ կնիք մը կը զարնեն՝ մարդու գլուխ ձեացուցած, և բոլոր աշխարհք կը խաւրեն :

Դիա աս կերպով Ա ենետիկի թերիակէն երկար ատեն իր յարգը պահած է : Գուցէ ոմանց ծիծաղելիքան մը երենայ մէկ դեղի մը համար այսչափ պատրաստութիւնը, բայց Ա ենետիկի տերութիւնը աս կերպը բանեցընելուն համար ամէն անգամ գրեթէ կէս միլիոն ֆրանք կը վաստրկէր . և թէպէտ Ա ենետիկի հասարակապետութիւնը հիմա չկայ, բայց իր թերիակէն միշտ անմահ մնացած է :

ՕԳՏԱԿԱՄ ԳԻՒՏԵՐ

Ալանեւեներուն լոյս շապացնելու դիւրին իւրա :

Յօվասանէս Հերշէլ երեելի աստղաբաշխը Ա ոնտրայի օրագիրներէն մէկուն մէջ կ'ըսէ թէ քանի մը տարի կայ որ կանթեղիս լոյսը ես աս կերպով կը շատցընեմ: Լանթեղիս վրայ անցուցած ապակի խողովակը պատրուգին դրսի տրամագծին քառորդին չափ վեր կը բարձրացընեմ՝ պատրուգին ծայրէն առնելուն առնելով: Ա կերպով բոցը խողովակին մէջ կ'ամփոփի ու կ'երկըննայ . ամենեին ծուխ չհաներ, ու լոյսը այնչափ կը պայծառանայ որ մարդուն աչքը կ'առնէ . եղին վրայ ալ մեծ տարբերութիւն մը չըլլար: Ա բանս ընելու համար պատրուգին

քովէն չորս յենարան շինելու է . բայց որովհետեւ ամէն պատրուգին տրամագիծը նոյնչափ չէ, անոր համար ամէն կանթեղին յենարաններուն բարձրութիւնն ալ հաւասար պիտի ըլլայ, հապա ինչպէս որ ըսինք՝ պատրուգին տրամագծին քառորդին չափ . և աւելի աղէկ կ'ըլլայ թէ որ աս յենարանները պտուտակ՝ ըլլան, որ ուզածիդ պէս վեր վար կարենաս իջեցընել, ու յարմար տեղը հաստատել:

Գ աւր չընծող կտաւ շինել:

Ա եկ լիտր զուտ ջրի մէջ 15 կրամ մաքուր ձկան սոսինձ՝ լուծէ . ուրիշ ամանի մը մէջ մէկ լիտր եռացած ջըրով 30 կրամ պաղլեղ՝ հալեցուր . կէս լիտր ջրի մէջ ալ 30 կրամ ձերմակ սապոն լուծէ ու պաղլեղին հետ խառնէ: Ա ս երկուքն ալ զատ զատ լաթով քամելէն ետքը, երկուքը մէկէն ամանի մը մէջ լեցուր ու կրակի վրայ դիր: Ա ս ելլելուն պէս՝ կրակէն մէկդի առ, ու կտաւդ տախտակի մը վրայ տարածելէն ետքը՝ վրձինով աս ջրէն քսէ անոր վրայ խաւ ՚ի վար, այսինքն լաթին խաւին շտկութեամբը: Արբոր բաւական չորնայ, ան ատեն նորէն վրձինով քսէ խաւ ՚ի վեր՝ առջինին հակառակ . ետքը մաքուր ջուր սրսկէ ու վրձինով շփէ, որպէս զի ան սոսնձէն առաջ եկած փայլունութիւնը կորսուի: Արեք օր անցնելէն ետքը սաստիկ կը չորնայ, ու կտաւը ամենեին ջուր չծրծեր: Արբոր կ'ուզէս մետաքսէ ու բամբակէ բարակ լաթերու վրայ ընելաս բանս, ան ատեն ջրին չափը դրածներնուս կէսը պիտի ըլլայ . և փոխանակ վրձինով վրան քսելու, կտաւը ջրին մէջ թաթխելու է:

¹ Վ. էրմ, Պուրճ:

² Գ. լ. Colle de poisson. Տ. Պաւլը Առաքաւը:

³ Գ. լ. Alun. Տ. Պաւլը:

‘ Ար ակուայ հանող պղոց ցաւը նելեցնե-
լու հնարք :

ԵՐԲՈՐ տղայ մը եօթը ութը կամ
տասը ամնուան կ'ըլլայ երբեմն ալ առ-
ջի տարին լմընցընելու մօտերը, առ-
ջեի ութը ակուաները կըսկսի հանել:
Խեղձտղան շատ ցաւ կըքաշէ ինչուան
որ լնտերքին մաշկը ճղքի ու ակուան
դուրս ելլէ, անոր համար կուլայ կը
կանչվըռտէ, և մատը բերանը տա-
նելով՝քաշած ցաւը կ'իմացընէ :

Եւրոպացիք ասանկ ատեն տղոցը
ձեռքը ապակէ, փղոսկրէ, բուստէ
կամինչ և իցէ կարծը ու ողորկ նիւ-
թէ խաղալիկ մը կուտան, որ տղան
բերանը տանելով ու մատին տեղը ա-
նիկայ ցաւած տեղին դպցընելով՝ ցա-
ւըքիչ մը ատեն կը մեզմանայ . և ան
խաղալիկը անդադար լնտերքին քսե-
լովը՝ մաշկը դիւրաւ ճղքուելու շատ
կ'օգնէ, ու առանց շատ ցաւ քանելու
ակուան կը բուսնի : — Ի՞ս խաղալիկ-
ներուն տեղը կրնաս տալ չորցած թու-
զի կտոր մը, որուն կեղևը կաշիի պէս
ըլլալով՝ ներսն ալ անուշ, տղան կը
սկսի կրծել . անով լնտերքին բարակ
մաշկը առանց ցաւ մը տալու կը մաշի
ու կը ծակի, և անոր տակի ակուան
դուրս կ'ելլէ :

ԲԱՆԱՍՏԻՐԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ



ԱՐԴԱՐ ՀԱՅՐԵՆԱՍՏՐՈՒԹԻՒՆ :



Ի՞նչ ի՞նչ հայրենասիրացդ նկրտիցի
օգտակար ջան : Օի հայրենիս ունի-
ցիք ընտիրս և բարեկեցիկս : Ի՞չա-
զնոյն յառաջ քան զամենայն և հայ-
րենիք ինդրեն 'ի ձէնջ, ընտիրս լինել

։ Տես երես 330 :

ձեզ և բարեկեցիկս, ըստ հարազատ
իմաստից բանիցս : Վանզի անմարթ-
է բարւոյ իմիք հաստատութիւն առ-
նուլ 'ի հայրենիս և բարգաւաճել՝
մինչև ոչ քաղաքացիքն իցեն բարիք :
“ Ուր չիք հայրենիք, ասէր ոմն փի-
լիսոփայ, չեն անդ և քաղաքացիք ” .
այլ ես առաւել ևս ասեմ, թէ ուր
քաղաքացիք չիք՝ չկան և հայրենիք . և
են ինձ քաղաքացիք՝ լնտիրքն 'ի մարդ-
կանէ, որ միայն են պատճառք շինու-
թեան աշխարհի, որպէս և կործան-
ման նորա՝ արք անխրատք և անխա-
ղաղասէրք : Եւ արդ որք հայրենիս
ուղիղս խնդրիցեմք, նախ քան զամե-
նայն զանձինս ուղղեսցուք . զի բուն
իսկ հայրենիք մեք եմք անձն իւրա-
քանչիւր, և լաւութիք մեր նեցուկք
են նորա : Եթէ գոյ 'ի մեզ սէր հայ-
րենեաց յօգուտ ազգի մերոյ, լիցի և
յօգուտ կենաց մերոց . իսկ եթէ չիք
յետինս 'ի մեզ՝ խիթամթէ ոչ և ա-
ռաջինն :

Իշխարհ համօրէն վկայէ ստուգու-
թեան բանիս . աղէ ասացէք, ուստի
քակտումն և կործանումն տանց և
քաղաքաց և գաւառաց և պետու-
թեանց . ուստի խոռվութիք և բըռ-
նութիւնք և չարիք յընկերութեան
մարդկան . վասն ոյր պատճառի երկ-
նից վրէժինդրութիւնք ահագինք,
ծածուկ անդնդոց յանկարծ ծովանալ
և զաշխարհ ընկլուզանել, ամպոց փո-
խել զցողն անուշարար 'ի տարափս
հրակայլակս, սանդարամետաց դժո-
խոց բանալ ակօսաձեւ զբերան երկրի
ընդդէմբնակչաց նորուն . ոչ ապաքէն
այս ամենայն վասն չարեաց և անուղ-
ղութեան մարդկան պատահեն յաշ-
խարհի : Իրդարութիւն որ առաջ-
նորդն է մարդկան ցորչափ լսեն նմա-
մարդիկ՝ ծանրացուցանէ զձեռս իւր
'ի ծանրանալ ականջաց նոցա . այնու-
հետեւ ահագնապարիսապ պատուարք
հարելոնի և լինուեի ոչ կարեն զդէմ
ունել նորա, ոչ տիեզերածաւան ով-
կիան կասեցուցանել զվրէժս նորա՝
առ 'ի խնայելց շահաստան աթուոցն